

Biologisk mångfald i järnvägsområden

Rapporter *(Magnus Stenmark m fl)*

[https://www.researchgate.net/publication/355176237_Biologisk mangfald pa sparen](https://www.researchgate.net/publication/355176237_Biologisk_mangfald_pa_sparen)

<https://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1364565/FULLTEXT01.pdf>

Seminarium januari 2019

2019: Biologisk mångfald i järnvägsmiljöer

Många järnvägsmiljöer har en rik och speciell biologisk mångfald. Inventeringar i stationsområden under de senaste åren har visat på förekomst av många arter som i övrigt är sällsynta i landskapet. Särskilt på bangårdar har speciella biotoper utvecklats, såsom torra stäpp-, ängs- och ruderatmarker. Växter och djur sprids längs banorna och med tågen.

Naturmiljöerna har skapats av långvarigt nyttjande och skötsel, men stationsområden växer nu ofta igen eller byggs om. Det har visat sig mycket svårt att genomföra skötselplaner i praktiken. **Nya riktlinjer och metoder behövs för att säkra och utveckla naturvärdena.** Försök med nya skötselmetoder pågår på några stationer, bland annat med slåtter, rottryckning och blottläggning av jord. Metoderna måste vara genomförbara, både praktiskt, ekonomiskt och trafiksäkert. För att åstadkomma detta behöver ekologer, entreprenörer, tekniska konsulter och forskare samverka.

Vid detta seminarium samlades ett 40-tal yrkesaktiva som på olika sätt arbetar med järnvägsmiljöer och biologisk mångfald för att:

- presentera aktuell kunskap om järnvägsbiotopernas arter, ekologi och skötsel,
- diskutera kunskapsluckor och behov av forskning och utveckling,
- diskutera effektiva och praktiskt genomförbara åtgärder för skapande och skötsel av artrika järnvägsmiljöer.

Seminarieret anordnades i Stockholm den 15 januari 2019.

<https://iene.se/2019-biologisk-mangfald-jarnvagsmiljoer/>

Program

Trafikverkets arbete med biologiska värden inom Järnvägsinfrastrukturen

Eva Ditlevsen (Trafikverket)

• [Presentation \(PDF\)](#)

Artrika järnvägsmiljöer – aktuell nationell status samt möjligheter att utveckla biologisk mångfald i järnvägsmiljöer

Magnus Stenmark (Ecocom)

• [Presentation \(PDF\)](#)

Hur fungerar järnvägsbiotoperna?

Tommy Lennartsson (CBM/SLU)

• [Presentation \(PDF\)](#)

Resultat från experiment av olika metoder för restaurering av stationsområden

Jörgen Wissman (CBM/SLU)

• [Presentation \(PDF\)](#)

SL:s arbete med biologisk mångfald

Bodil Johansson (SL)

• [Presentation \(PDF\)](#)

Status för stationsområden, restaureringsåtgärder och invasiva arter

Henrik Weibull (Naturcentrum AB)

• [Presentation \(PDF\)](#)

Praktiska exempel av arbete med huggorm och sandödlor vid järnvägsbankar

Stefan Andersson (Nyköpings kommun)

• [Presentation \(PDF\)](#)

Mer information

• [Sammanställning av seminarieret och summering av diskussionerna \(version 2019-01-29\)](#)

Biodiversitet i jernbanehabitater

– biologisk kulturarv og grøn infrastruktur

Af Jan Olof Helldin, Tommy Lennartsson, Magnus Stenmark, Henrik Weibull, Anna Westin og Jörgen Wissman

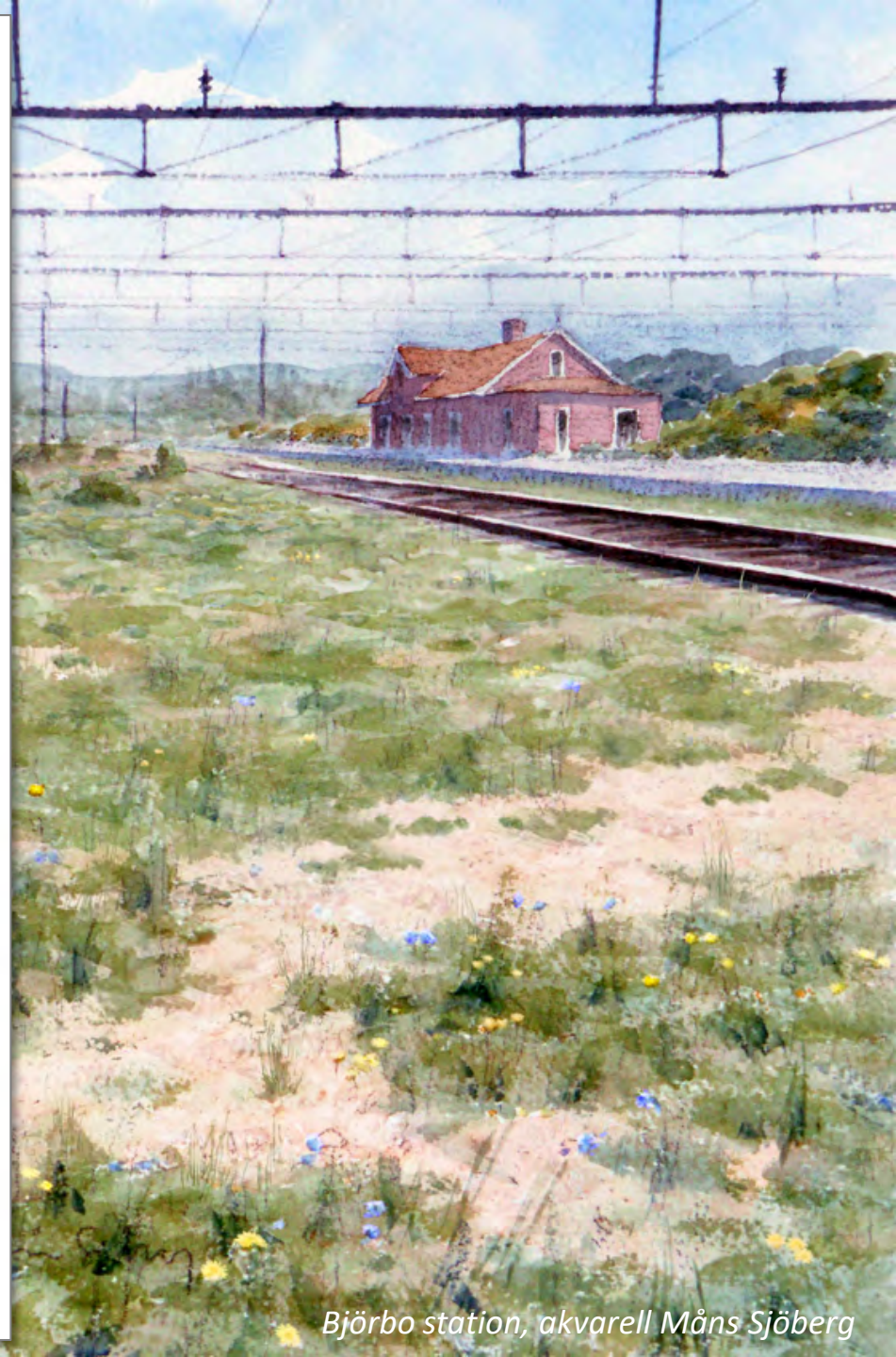
Indledning

At rejse og transportere er nødvendigt for, at samfundet kan fungere. Netværk af veje, jernbaner og anden transportinfrastruktur er spredt vidt omkring og er mange steder meget tæt på hinanden. Veje og jernbaner skærer gennem

de fleste naturlige miljøer og er fremtrædende komponenter i de fleste typer af landskab. I Sverige findes i dag ca. 12.000 km jernbane og 4.000 fungerende eller nedlagte stationsområder.¹⁾

Billede 1: Sekspletet kølesværm på blåhat ved Berga station i Småland (foto: Magnus Stenmark).

Björbo station, akvarell Måns Sjöberg

Mångfald av arter, ekologiska processer och strukturer

- Sandig jord, tillfört grus
- Solvarma, skyddade lägen
- Arbete, slitage, transporter, upplag, plantering, röjning
- Värdeelement: rosbuskar och solitärträd, träkonstruktioner, virke, vattensamlingar, sten och betong, sand, kalkgrus mm
- Spridning längs bana och med tåg

Mångfald av arter, ekologiska processer och strukturer

- Sandig jord, tillfört grus
- Solvarma, skyddade lägen
- Arbete, slitage, transporter, upplag, plantering, röjning
- Värdeelement: rosbuskar och solitärträd, träkonstruktioner, virke, vattensamlingar, sten och betong, sand, kalkgrus mm
- Spridning längs bana och med tåg

Mångfald av arter, ekologiska processer och strukturer

Lindesbergs station ca 1940

ing, röjning
äkonstruktioner,
nd, kalkgrus mm

Mångfald av arter, ekologiska processer och strukturer

- Sandig jord, tillfört grus
- Solvarma, skyddade lägen
- Arbete, slitage, transporter, upplag, plantering, röjning
- Värdeelement: rosbuskar och solitärträd, träkonstruktioner, virke, vattensamlingar, sten och betong, sand, kalkgrus mm
- Spridning längs bana och med tåg

Lindesbergs station ca 1940

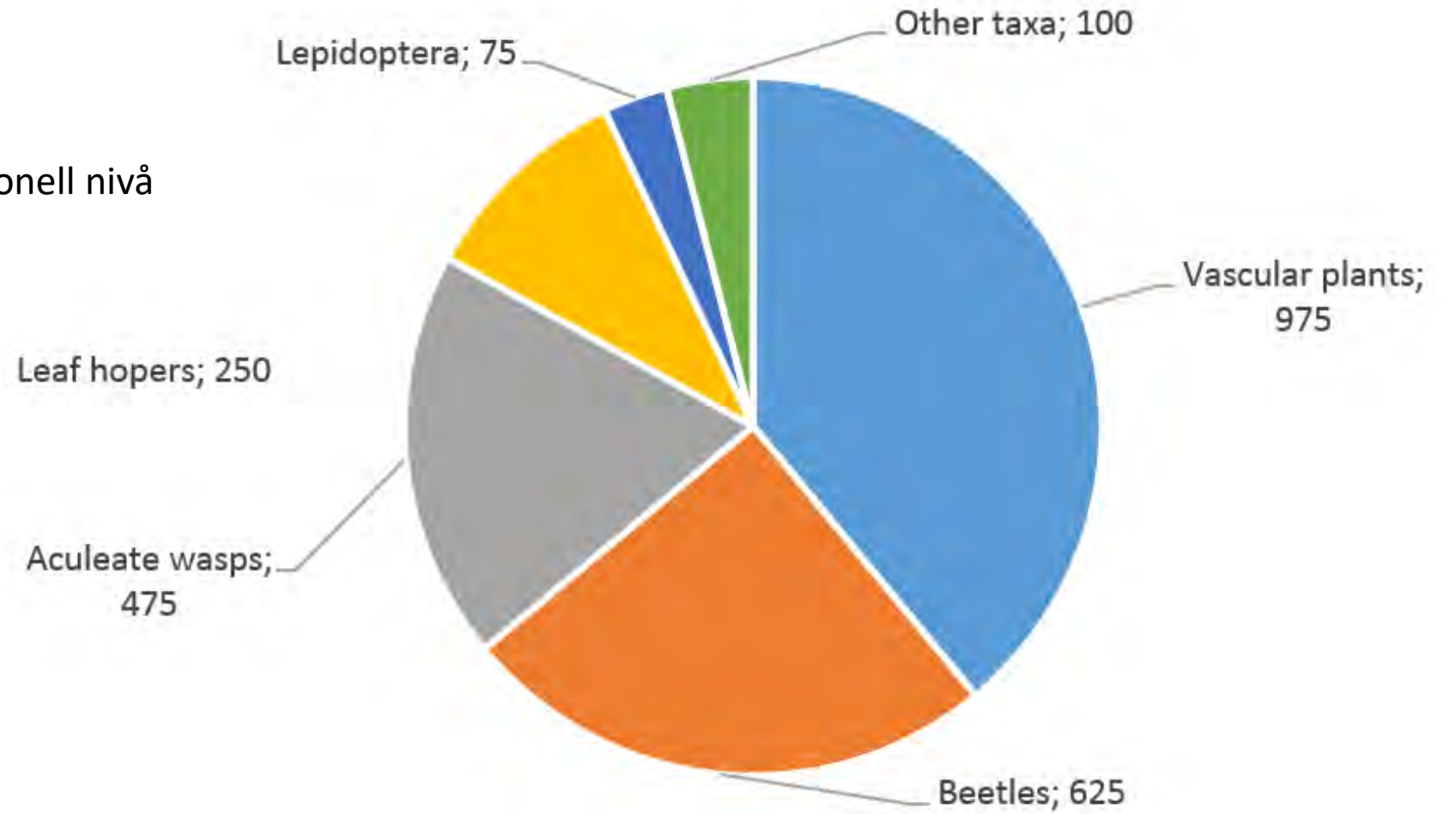
Mångfald av arter, ekologiska processer och strukturer

- Sandig jord, tillfört grus
- Solvarma, skyddade lägen
- Arbete, slitage, transporter, upplag, plantering, röjning
- Värdeelement: rosbuskar och solitärträd, träkonstruktioner, virke, vattensamlingar, sten och betong, sand, kalkgrus mm
- Spridning längs bana och med tåg

747 inventerade stationsområden

- > 2 700 arter
- varav 123 rödlistade

Potential för artbevarande på nationell nivå

Artrika stationsområden

Biologiskt kulturarv: kontinuitet i tid och rum
– en ”brygga” från det historiska jordbrukslandskapet...

Parti av Skövde
Ostkustbanan vid Timrå ca 1930, Järnvägsmuseet

5369

...och samtidigt en helt unik typ av miljö

Nya hot mot järnvägsmiljöerna

och nya möjligheter

